

Innst. O. nr. 65

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra justiskomiteen

Ot.prp. nr. 32 (2004-2005)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Til Odelstinget

1. INNLEDNING OG PROPOSISJONENS HOVEDINNHOLD

1.1 Innledning

Justisdepartementet legger med dette frem forslag om enkelte endringer i produktkontrollloven. Endringene gjennomfører Europaparlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF om alminnelig produktsikkerhet. Endringene vil sikre norske næringsaktører og forbrukere tilsvarende rammebetingelser og beskyttelse som i resten av EØS-området. Loven legger opp til forebygging av helseskade og miljøforstyrrelse ved at de som har befattning med produkter og forbrukertjenester pålegges en aktsomhetsplikt og en plikt til å treffe forebyggende tiltak for å forhindre slike virkninger.

Mottakere av forbrukertjenester er ikke pålagt en aktsomhetsplikt etter gjeldende lov. En slik plikt gjelder for samtlige andre som omfattes av loven, og det foreslås derfor at aktsomhetsplikten også skal gjelde for mottakere av forbrukertjenester.

Det foreslås å pålegge produsenter og importører av forbrukerprodukter aktivt å gi brukerne relevante opplysninger som setter dem i stand til å vurdere og sikre seg mot den risiko for helseskadelige virkninger som er forbundet med produktet. Tilsvarende foreslås overfor den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester.

For å styrke muligheten for å kunne spesifisere og spore opprinnelsen til forbrukerprodukter som vi-

ser seg å ikke være sikre, foreslås det en regel om at alle som distribuerer produkter, i en periode på 5 år, skal oppbevare den dokumentasjon som er nødvendig for dette formål.

På lik linje med det som gjelder på produktområdet foreslås det å innføre en adgang for myndighetene til å nedlegge eksportforbud for forbrukertjenester som utgjør en uakseptabel risiko for helseskade.

Det foreslås også enkelte endringer og tilføyelser om meldeplikt. Terskelen for når meldeplikten til myndighetene inntre foreslås senket fra der produktet medfører en betydelig risiko for helseskade og miljøforstyrrelse til der det foreligger en uakseptabel risiko for slik virkning. Det presiseres i lovteksten at for at meldeplikten skal inntre, er det et krav at vedkommende vet eller burde vite at produktene kan medføre en uakseptabel risiko for helseskade og miljøforstyrrelse.

2. BAKGRUNNEN FOR LOVFORSLAGET

Målsettingen med produktsikkerhetsdirektivet er at forbrukerprodukter som er gjort tilgjengelig på markedet skal være sikre mot helseskadelige virkninger. Direktivet gjelder i sin helhet for de forbrukerprodukter som ikke er regulert gjennom egne direktiver.

Direktivet oppstiller en plikt om å markedsføre kun sikre produkter. Med sikre produkter mener direktivet produkter som ikke medfører noen risiko eller kun minimal risiko. Produkter som er i samsvar med harmoniserte standarder skal anses å være sikre.

Endringsdirektivet oppstiller nye bestemmelser som ikke anses fullt ut dekket av produktkontrollloven og som dermed nødvendiggjør enkelte endringer. Sentrale punkter i direktivet i så henseende er: en klarere definisjon av direktivets formål og virkeområde, produkter som opplyses å være produsert i hen-

hold til harmonisert standard skal anses å oppfylle kravene til sikkerhet i direktivet, samt nye krav til produsent/distributør med hensyn til informasjon til brukerne samt informasjon til og samarbeid med nasjonale myndigheter om farlige produkter.

De endringer som foreslås i produktkontrolloven når det gjelder forbrukerprodukter, foreslås i stor grad også å gjelde for forbrukertjenester, til tross for at direktivet ikke omfatter forbrukertjenester. Det er ønskelig å ha tilsvarende høyt sikkerhetsnivå på forbrukertjenesteområdet som på produktområdet.

3. DEPARTEMENTETS ALMINNELIGE MERKNADER

3.1 Gjennomføringsbestemmelsenes virkeområde og hensyn de skal ivareta

Produktsikkerhetsdirektivet har et snevrere anvendelsesområde enn produktkontrolloven. Kun produkter som tilbys forbrukere omfattes av direktivet. Som forbrukerprodukter regnes også produkter som med rimelig sannsynlighet kan forventes brukt av forbrukere, selv om de i utgangspunktet ikke var ment for disse. På grunn av at det ikke er fullt ansvar mellom anvendelsesområdene, må det ved implementeringen tas stilling til om de endrede kravene i loven som følge av direktivet skal gjelde for alle produkter som faller inn under lovens anvendelsesområde, samt overfor forbrukertjenester, eller om de kun skal gjelde for forbrukerprodukter.

Når det gjelder de formål som skal ivaretas er det også forskjell mellom direktivet og loven. Spørsmålet blir da hvilke(t) formål endringsbestemmelsene som gjennomfører direktivets krav skal ha.

Når det gjelder produktsikkerhetsdirektivet mener Justisdepartementet at det her er tale om å gjennomføre regler som innholdsmessig hører sammen med de reglene som i dag finnes i produktkontrolloven. Departementet mener derfor at det er riktig å innarbeide direktivet i gjeldende lov.

Med bakgrunn i høringsuttalelsene går Justisdepartementet inn for å begrense de foreslåtte lovendringene til kun å omfatte forbrukerprodukter. Forslagene i høringsnotatet til endringer når det gjelder forbrukertjenester opprettholdes.

Av hensyn til fristen for gjennomføring av produktsikkerhetsdirektivet i norsk rett og for å sikre norske næringsaktører og forbrukere tilsvarende rammebetingelser og beskyttelse som i resten av EØS-området, foreslår departementet å begrense endringene til kun å omfatte forbrukerprodukter. Det vil ta tid å få full oversikt over kategorien "øvrige produkter" og å utrede eventuelle konsekvenser ved å la endringene i produktkontrolloven omfatte alle produkter. Melding av reglene i henhold til direktiv

98/34/EF vil også forsinke gjennomføringen av produktsikkerhetsdirektivet.

Utgangspunktet for produktkontrolloven er å beskytte den som har befatning med et produkt uansett om denne er forbruker eller ikke. Justisdepartementet ser at en innføring av særskilte krav til forbrukerprodukter vil kunne medføre uklarheter både for næringsaktører og tilsynsmyndigheter rundt hvilket regelsett som gjelder for det enkelte produkt og om hva som ligger i begrepet "forbrukerprodukt". På den annen side vil det utvikle seg en praksis innen EØS-området når det gjelder forståelsen av begrepet som vil være til hjelp for nasjonal tolkning og anvendelse av regelverket.

Forskjellen mellom direktivet og loven når det gjelder hvilke hensyn som skal ivaretas, innebærer at det som følge av implementeringen har vært nødvendig å ta stilling til hvilke formål de aktuelle reglene skal omfatte. For å gjøre dette mest mulig oversiktlig for bruker av loven, foreslås det å endre formålsbestemmelsen i § 1 ved å dele inn de forskjellige formål i bokstavene a til c. Ved en slik inndeling kan man i de øvrige bestemmelsene enkelt vise til de spesifikke formålene som bestemmelsen skal ivareta. At de nye bestemmelsene om forbrukerprodukter kun har til formål å sørge for at produktene er sikre fremgår av den enkelte paragraf.

3.2 Endring av lovens navn

Barne- og familiedepartementet ønsket høringsinstansens syn på en eventuell endring av lovens navn fra "Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester" til "Lov om forebygging av helseskade og miljøforstyrrelser ved produkter og forbrukertjenester".

Justisdepartementet går inn for at lovens navn fortsatt skal være "Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester". Departementet mener at det er hensiktsmessig å ha en korttittel på loven. Med utgangspunkt i høringsnotatets forslag til nytt navn samt innkomne forslag, har departementet ikke funnet et navn og tilhørende korttittel som gjenpeiler lovens formål om både å forebygge helseskade og miljøforstyrrelse.

3.3 Endring av lovens formålsbestemmelse og innføring av definisjonsbestemmelse for definisjon av sikre produkter og forbrukertjenester mv.

For gjennomføring av direktivets formål om sikre produkter, foreslo Barne- og familiedepartementet i høringsnotatet å ta inn at loven har til formål å sørge for at produkter og forbrukertjenester er sikre. Det ble videre foreslått å omstrukturere og klargjøre bestemmelsen ved å dele de forskjellige hensyn inn under bokstavene a til d.

3.3.1 *Departementets vurdering*

3.3.1.1 FORMÅLSBESTEMMELSENS ORDLYD

På bakgrunn av de innspill som er kommet under høringen, vil Justisdepartementet justere forslaget i høringsnotatet. Departementet er enig med de høringsinstansene som mener at gjeldende formål i § 1 er i samsvar med direktivets formål om at kun sikre produkter skal på markedet. Justisdepartementet ønsker å opprettholde synliggjøringen av sikkerhet som formål i loven. Årsaken er hensynet til tilstrekkelig gjennomføring av direktivet samt å fremheve sikkerhet som en viktig del av lovens formål om å forebygge helseskade.

Det foreslås imidlertid en annen ordlyd i formålsbestemmelsen enn den som ble foreslått i høringen. Departementet ser at forslaget i høringen om å skille ut sikkerhet i et eget punkt kan forstås som en utvidelse av lovens formål, atskilt fra formålet om forebyggelse av helseskade. Departementet ønsker å klargjøre dette i selve bestemmelsen, kombinert med definisjoner av sikkert forbrukerprodukt og sikre forbrukertjenester. Det foreslås at sikkerhetsaspektet tas inn i forslag til bokstav a om forebyggelse av helseskade, slik at sikre forbrukerprodukter og forbrukertjenester synliggjøres som en del av dette formålet.

3.3.1.2 FORSLAG TIL NY DEFINISJONS- BESTEMMELSE OG DEFINISJON AV FORBRUKER, FORBRUKERPRODUKT, SIKKERT FORBRUKERPRODUKT OG SIKKER FORBRUKERTJENESTE

På bakgrunn av et ønske fra flertallet av høringsinstansene, vil departementet gi en nærmere beskrivelse i loven av hva som menes med sikkert forbrukerprodukt og sikker forbrukertjeneste.

Forbruker og forbrukerprodukt

Den viktigste endringen er klargjøringen av at produkter som i utgangspunktet var ment for yrkesmessig bruk, men som med tiden også anvendes av private forbrukere, omfattes av begrepet "forbrukerprodukt". Hvorvidt det foreligger en situasjon hvor produktet under rimelig forutsigbare betingelser kan forventes brukt av forbrukerne, selv om det ikke er ment for dem, beror på en konkret vurdering.

Forslag til definisjon av forbrukerprodukt blir:

"Med forbrukerprodukt menes ethvert produkt som er beregnet på forbrukere eller som med rimelighet kan forventes brukt av forbrukere."

Departementet mener at begrepet "forbruker" bør defineres i produktkontrolloven. Forslag til definisjon av forbruker blir:

"Med forbruker menes en fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet."

Sikkert forbrukerprodukt og sikker forbrukertjeneste

Justisdepartementet finner at bruk av lovens "uakseptabel risiko" vil tilfredsstillende det sikkerhetsnivå som direktivet krever. Begrepet uakseptabel risiko er en rettslig standard og innholdet i den skal utvikles gjennom forvaltningspraksis. Hva som skal anses som et tilstrekkelig sikkerhetsnivå, vil måtte avgjøres konkret i det enkelte tilfelle. Forslag til definisjon av et sikkert forbrukerprodukt blir etter dette:

"Med sikkert forbrukerprodukt menes et forbrukerprodukt som med utgangspunkt i normale bruksvilkår eller bruksvilkår som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernenivå for menneskers helse og sikkerhet."

Justisdepartementet foreslår at de særlige hensynene som direktivet oppstiller for forbrukerprodukter så langt det passer, skal gjøres gjeldende for forbrukertjenester.

Forslag til definisjon av forbrukertjeneste blir:

"Med sikker forbrukertjeneste menes en tjeneste som med utgangspunkt i normale vilkår for gjennomføring eller vilkår for gjennomføring som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernenivå for menneskers helse og sikkerhet."

3.4 Samsvarsvurdering

3.4.1 *Forslaget i høringen*

Til hjelp for å vurdere om sikkerhetsnivået til et produkt er tilfredsstillende i det enkelte tilfellet er det i direktivet tatt inn en samsvarsbestemmelse. Ifølge samsvarsbestemmelsen står to produktkategorier i en særstilling; produkter som omfattes av nasjonal lovgivning, i fravær av særlige fellesskapsbestemmelser, og produkter som omfattes av harmoniserte standarder. Det ble i høringsnotatet foreslått å ta inn en tilsvarende samsvarsvurdering i produktkontrollloven § 3.

Endringsbestemmelsene ble foreslått begrenset til risikovurderinger i forhold til forebyggelse av helseskade, da miljøforstyrrelse ikke er omfattet av direktivet. Det ble videre ikke ansett å være praktisk å inkludere miljøhensyn, da det ikke foreligger, og foreløpig ikke planlegges utarbeidet, harmoniserte standarder på miljøområdet. Det ble foreslått å inkludere forbrukertjenester til tross for at disse faller utenfor direktivets anvendelsesområde.

3.4.2 *Departementets vurderinger*

Justisdepartementet går inn for å skille ut en samsvarsvurdering som oppstilt i direktivet i forslag til

ny § 3b. På bakgrunn av innspillene fra høringsinstansene foreslås enkelte justeringer i lovteksten i forhold til den teksten som ble foreslått i høringen. Blant annet foreslår departementet at forslaget til ny § 3b får tittelen "Kriterier for vurdering av sikkerheten ved forbrukerprodukter og forbrukertjenester".

Bestemmelsens plassering, formål og anvendelsesområde

Departementet er enig i at en samsvarsbestemmelse ikke bør plasseres i § 3 om aktsomhetsplikt. Bestemmelsen er ingen pliktbestemmelse, men oppstiller kriterier som skal ligge til grunn ved vurderingen av om det alminnelige sikkerhetskravet er oppfylt. Departementet foreslår derfor å plassere bestemmelsen i ny § 3b.

Statens forurensningstilsyn sier i sin høringsuttalelse at bestemmelsen bør gjelde for hele lovens anvendelsesområde. Direktivet regulerer kun produktene helsekadelige aspekter. De standardene som ventes harmonisert på dette området vil derfor være utarbeidet med sikkerhet for liv og helse som formål, og slik departementet ser det, bør derfor bestemmelsen ikke omfatte miljøforstyrrelser.

I høringsnotatet ble det foreslått at produkter innenfor "harmonisert område" skulle vurderes etter samsvarsbestemmelsen. Justisdepartementet foreslår å ta ut begrepet "harmonisert område" i forslaget til § 3b og i stedet angi bestemmelsens anvendelsesområde ut fra det formål som skal ivaretas, nemlig å sørge for at forbrukerprodukter er sikre.

Justisdepartementet ønsker for øvrig å videreføre forslaget i høringen om at forbrukertjenester skal omfattes av samsvarsvurderingen selv om disse faller utenfor direktivets område. Dette for å fange opp eventuelle fremtidige harmoniserte standarder på dette området.

Bestemmelsens nærmere innhold

Forslaget til ny § 3b første ledd går ut på at forbrukerprodukter og forbrukertjenester skal anses sikre mot helsekadelige virkninger dersom kravene i de harmoniserte standardene er oppfylt.

Det foreslås videre å foreta enkelte justeringer av høringsnotatets forslag om andre relevante anerkjente normer. Denne bestemmelsen kommer til anvendelse på områder hvor det ikke foreligger lov, forskrift eller harmoniserte standarder som regulerer det aktuelle forbrukerproduktet eller forbrukertjenesten. Kriteriene det vises til skal inngå i en helhetsvurdering av om det alminnelige sikkerhetsnivået er oppfylt. Justisdepartementet foreslår å legge lovteksten tett opp mot direktivet ved å liste opp de kriteriene som fremgår der. De kriteriene som listes opp er: andre nasjonale standarder enn de som gjennomfører harmoniserte standarder, kommisjonsrekommenda-

sjoner, regler for god bransjepraksis, det gjeldende tekniske utviklingsnivå, og det sikkerhetsnivå som brukeren med rimelighet kan forvente seg.

I forslag til ny § 3b fjerde ledd fremgår det at tilsynsmyndigheten kan gripe inn overfor forbrukerprodukter og forbrukertjenester til tross for at de er i overensstemmelse med det som fremgår av forslag til § 3b første og annet ledd. Departementet vurderer denne "sikkerhetsklausulen" som svært viktig for å sikre at fagmyndighetene fortsatt skal ha anledning til å foreta en konkret vurdering knyttet opp mot å forebygge at forbrukerprodukter og forbrukertjenester medfører helseskade.

Samsvarsbestemmelsen i § 3b er ikke til hinder for myndighetenes adgang til å gi særskilte regler for et bestemt forbrukerprodukt.

3.5 Spesialitetsprinsippet

Direktivet sier i artikkel 1 at direktivets krav viker for eventuelle krav til produkter som fremgår av særdirektiver som regulerer det aktuelle produktet. Produktkontrollloven har ingen tilsvarende bestemmelse. Barne- og familiedepartementet foreslo i høringsnotatet å ikke endre loven, da spesialitetsprinsippet status og vekt i norsk rett er tilstrekkelig for å ivareta direktivets krav.

Spesialitetsprinsippet er lovfestet i produktkontrollloven når det gjelder forbrukertjenester. Det ble i høringsnotatet foreslått at denne bestemmelsen oppheves. Barne- og familiedepartementets begrunnelse for dette forslaget var at det kan være uheldig og lite konsekvent med en lovfesting av prinsippet når det gjelder forbrukertjenester, men ikke når det gjelder produkter.

På bakgrunn av det som kom frem under høringen, vil Justisdepartementet opprettholde de forslagene som ble fremmet i høringsnotatet samt de vurderingene som ble lagt til grunn for disse.

3.6 Aktsomhetsplikt for mottaker av en forbrukertjeneste

Barne- og familiedepartementet foreslo i høringen å innføre en aktsomhetsplikt i loven for de som deltar i en forbrukertjeneste.

På bakgrunn av det som kom frem under høringen, vil Justisdepartementet opprettholde forslaget i høringsnotatet om å lovfeste en aktsomhetsplikt for de som deltar på en forbrukertjeneste. Departementet finner imidlertid at "den som deltar på en forbrukertjeneste" språklig sett ikke er et like godt begrep i alle sammenhenger. Departementet finner at "mottaker av en forbrukertjeneste" er mer anvendelig og dekkende for denne gruppen uavhengig av tjenestetypen. Det foreslås på denne bakgrunn at dette begrepet brukes i lovteksten.

3.7 Tilrettelegging av virksomhetene

Det ble i høringen forslått å endre lovens aktsomhetsplikt ved å tilføye et eksempel på rimelig tiltak som kan treffes for å forebygge helseskade eller miljøforstyrrelse. Tiltaket som ble foreslått var tilrettelegging av virksomhetene for slik å unngå at produkter medfører helseskade eller miljøforstyrrelse.

Justisdepartementet foreslår å ikke videreføre høringsnotatets forslag om å foreta tilføyelser i aktsomhetsplikten. Departementet antar at direktivets artikkel 5 punkt 1 og 2 er tilstrekkelig ivare tatt gjennom den gjeldende aktsomhetsplikten i produktkontrollloven generelt og i internkontrollforskriften spesielt. Behovet for lovendring må derfor veies opp mot de ulemper dette innebærer. Departementet er på bakgrunn av dette kommet til at det ikke er ønskelig å gjøre endringer på dette punkt.

3.8 Informasjonsplikt

Det ble i høringsnotatet foreslått å lovfeste en plikt for tilvirker og importør av produkter til aktivt å informere brukere om risiko for helseskade ved bruk av produktet med mindre risikoen klart fremgår uten slik informasjon. Tilsvarende plikt ble foreslått overfor eier/leder av virksomhet som tilbyr forbrukertjenester.

Justisdepartementet ønsker å videreføre høringsnotatets forslag til aktiv informasjonsplikt, men med enkelte tilføyelser og justeringer. Departementet foreslår at bestemmelsen om aktiv informasjonsplikt kun skal gjelde forbrukerprodukter og forbrukertjenester. Departementet ønsker derfor å tilføye i bestemmelsen at brukeren også skal gis informasjon om hvordan han kan sikre seg mot at forbrukerproduktet eller forbrukertjenesten medfører fare.

Justisdepartementet ser at det kan reises spørsmål ved om et absolutt språkkrav kan anses som handelshindrende og være i strid med Norges EØS-forpliktelser. Departementet foreslår derfor å ta ut kravet til norsk språk. Det foreslås i stedet å ta inn i bestemmelsen at informasjonen skal gis på en slik måte at den er tydelig, lett tilgjengelig og tilpasset brukerens behov.

Den åpenbare risiko anses akseptabel etter loven, og det vil her være uforholdsmessig å kreve at brukeren skal informeres om slik risiko og hvordan han eller hun sikres mot helseskadelig virkning. Det foreslås derfor å videreføre høringens forslag om at informasjonsplikten ikke skal gjelde i forhold til den åpenbare risiko.

I de tilfellene tilsynsmyndighetene finner at informasjonen ikke er tilstrekkelig, kan de fatte vedtak om merking av produktet og om advarsels- og sikkerhetsinformasjon ved forbrukertjenester.

Et annet spørsmål er hvem som skal være pliktsubjekt. Direktivet pålegger denne plikten kun til produsenter og importører av produkter. Det ble i høringen foreslått å innføre denne plikten bare for produsent og importør av produkter samt for eier og leder av virksomhet som tilbyr forbrukertjenester i produktkontrollloven. Justisdepartementet foreslår å videreføre dette forslaget til tross for at enkelte høringsinstanser mener at plikten bør pålegges flere aktører. Overfor produkter innenfor direktivets anvendelsesområde, vil det være å gå for langt å pålegge andre aktører, som for eksempel detaljhandlere, et slikt informasjonskrav.

I høringsnotatet ble det foreslått at bestemmelsen om aktiv informasjonsplikt skal ha virkning kun i forhold til informasjon om helseskadelig risiko. Statens forurensningstilsyn (SFT) mener dette er uheldig da det vil skape tolkningstvil i forhold til hva som gjelder ved informasjonsplikt om miljøforstyrrende virkninger, og videre at regelen kan gi inntrykk av en nedprioritering av plikten til å informere om miljøforstyrrende virkninger. Ved utarbeidelsen av høringsnotatet ble denne problemstillingen diskutert mellom Barne- og familiedepartementet og Miljøverndepartementet. Det ble ikke ansett ønskelig å ta inn en aktiv informasjonsplikt i forhold til miljøforstyrrende virkninger i denne omgang.

3.9 Meldeplikt

3.9.1 Forslagene i høringen

Det ble i lovens § 6b foreslått å erstatte begrepet "produsent" med "tilvirker". Markedsføringsbegrepet ble foreslått endret til "har gjort tilgjengelig for bruker". Det ble foreslått å senke terskelen for når meldeplikten inntreffer, fra ved "betydelig risiko for helse- og miljøskade" til "en risiko for helse- og miljøskade".

Etter gjeldende rett går meldeplikten ut på at det skal meldes fra til produktkontrollmyndighetene når produsent, importør eller distributør får opplysninger som tilsier at produkter en markedsfører utgjør en betydelig risiko for helse- og miljøskade. For gjennomføring av direktivets krav ble det foreslått å utvide meldeplikten til også å omfatte de tiltak som vedkommende har iverksatt. Det ble foreslått at importør og distributør også skulle ha en meldeplikt overfor produsenten der produktet medførte en risiko for helse- eller miljøskade.

Det ble videre foreslått å innføre en forskriftshjemmel for fastsettelse av nærmere regler om meldeplikten. Direktivet oppstiller et krav om at distributører av produkter skal oppbevare og sørge for dokumentasjon som er nødvendig for å spore produktenes opprinnelse. Det ble i høringsnotatet foreslått å ta inn følgende bestemmelse:

"Enhver som distribuerer produkter skal ha tilgjengelig opplysninger som er nødvendig for å kunne spesifisere og spore produktenes opprinnelse."

Barne- og familiedepartementet (BFD) mente det ville være vanskelig å praktisere denne regelen uten at det ble oppstilt en minste periode for oppbevaring, og foreslo 10 år.

3.9.2 Departementets vurderinger

ENDRINGER I BEGREPSBRUK

Justisdepartementet foreslår å ikke videreføre forslaget i høringen om å erstatte "produsent" med "tilvirker". Departementet går inn for at "produsent" og "produksjon" skal benyttes konsekvent i loven. Departementet går inn for å videreføre forslaget i høringen om at begrepet "markedsfører" erstattes med "gjort tilgjengelig for bruker".

NÅR INNTREER MELDEPLIKTEN - ENDRING AV VILKÅR

Justisdepartementet ser ut fra høringsrunden at høringsnotatet kan være noe uklart med tanke på hvilken risiko som skal utløse meldeplikten, samt at forslaget til ordlyd kan tolkes slik at plikten inntreer ved all form for risiko. Departementet foreslår derfor å endre vilkåret for meldeplikt fra "risiko" til der produktet eller forbrukertjenesten utgjør en uakseptabel risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse.

Det foreslås å knytte meldeplikten til de tilfellene der pliktsubjektene vet eller burde vite at produktet eller tjenesten kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse. I direktivet inntreer meldeplikten overfor den "[...] som får opplysninger som tilsier at produktet vedkommende markedsfører utgjør en betydelig risiko [...]." En naturlig forståelse antas å være at plikten inntreer når vedkommende har positiv kunnskap om risikoen. Ut fra en slik tolkning, vil ordlyden i endringsforslaget innbære en utvidelse av meldeplikten ved at "burde vite" inkluderes.

Departementet finner for øvrig at dette ikke innebærer en realitetsendring når gjeldende regel ses i sammenheng med aktsomhetsplikten, som også innebærer en kunnskapsplikt.

MELDEPLIKT OM SELVREGULERENDE TILTAK

Departementet foreslår å skille ut kravet om meldeplikt om selvregulerende tiltak i et nytt § 6b annet ledd:

"Ved melding av forbrukerprodukter som ikke er sikre, skal informasjonen til tilsynsmyndighetene også inneholde opplysninger om de tiltak som er iverksatt for å forhindre at produktet medfører en uakseptabel risiko for forbruker."

Endringene legger til rette for at tilsynsmyndighetene skal få en bedre oversikt over de potensielt

farlige produktene som til enhver tid befinner seg på markedet, samtidig som de får mulighet til å vurdere om tiltakene som er truffet ved selvregulering er tilstrekkelige for å forhindre uønskede virkninger ved forbrukerprodukter. I tillegg må det antas at den utvidede varslingsplikten gir tilsynsmyndigheten et bedre grunnlag for å undersøke andre tilsvarende produkter på markedet for den aktuelle risiko for uønskede virkninger.

MELDEPLIKT FOR IMPORTØR OG DISTRIBUTØR TIL PRODUSENT

Etter en nærmere vurdering av direktivet finner departementet at det ikke kan utledes en meldeplikt for distributør og importør til produsent der et produkt viser seg å ikke være sikkert. På denne bakgrunn foreslås det å ta ut høringens forslag til § 6b første ledd annet punktum.

Distributørens særskilte plikter følger av direktivets artikkel 5 punkt 2. Det fremgår blant annet her at distributørene innenfor rammen av sin virksomhet skal medvirke til produsentens og myndighetenes kontroll med sikkerheten ved produkter ved særlig å formidle produktrisiko. Departementet legger til grunn at det ikke er nødvendig å foreta en lovendring for gjennomføring av denne delen av direktivet.

PLIKT FOR DISTRIBUTØRER TIL Å OPPBEVARE OPPLYSNINGER OM PRODUKTER

Justisdepartementet foreslår å videreføre høringens forslag til en regel om plikt til oppbevaring av opplysninger om produkter, men foreslår en annen plassering i loven samt å korte ned minsteperioden for oppbevaringen og å begrense plikten til kun å gjelde forbrukerprodukter.

Et viktig spørsmål blir hvem denne plikten skal gjelde for. I henhold til direktivet er det distributørene som faller direkte inn under denne plikten. Departementet legger til grunn at enhver i omsetningskjeden, bortsett fra produsent og sluttbruker, omfattes av formuleringen, da formålet med regelen er at farlige forbrukerprodukter skal kunne spores tilbake til produsenten.

Flere instanser reagerte på høringens forslag om en oppbevaringsperiode på 10 år. Departementet ønsker å legge vekt på innvendingene om at bestemmelsen ikke skal være uforholdsmessig for næringsaktørene. Departementet antar at en 5 års periode her vil være tilstrekkelig i de fleste tilfeller.

3.10 Endret vilkår for å tilbakekalle mv.

Lovens § 6a gir myndighetene hjemmel til å fatte vedtak når det foreligger en uakseptabel risiko for at et produkt medfører helseskade eller miljøforstyrrelse, eller det foreligger en uakseptabel risiko for at en

forbrukertjeneste medfører helseskade. Det ble i høringen foreslått å endre bestemmelsen for å oppnå større samsvar med direktivet. Endringsforslaget gikk ut på å knytte vedtaksvilkåret opp mot formålsbestemmelsen, slik at myndighetene kan treffe vedtak når det anses nødvendig for oppfyllelse av lovens formål.

Direktivets vilkår for myndighetens vedtak i artikkel 8 må ses i sammenheng med hvordan sikkert produkt defineres i direktivet. Justisdepartementet har etter en nærmere tolking av denne definisjonen kommet til at vilkåret for å fatte vedtak ikke bør endres. Det vil si at vilkåret for å fatte vedtak fortsatt skal være ved uakseptabel risiko for helseskade, herunder å sørge for at forbrukerprodukter og forbrukertjenester er sikre, og ved uakseptabel risiko for miljøforstyrrelse.

3.11 Forbud mot eksport av ulovlige forbrukertjenester

Det foreligger etter gjeldende § 6a hjemmel for myndighetene til å forby eksport av produkter som utgjør en uakseptabel risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse. Ved forbrukertjenester er det ikke tatt inn en tilsvarende regel. Et slikt forbud ble foreslått i høringsnotatet.

Justisdepartementet ønsker å videreføre forslaget i høringsnotatet.

3.12 Forholdsmessighetsprinsippet og prinsippet om føre-var

I direktivet fremgår det at når myndighetene treffer vedtak, skal det handles i samsvar med EF-traktatens artikkel 28 og 30. Det vil si at det skal tas hensyn til forholdsmessighetsprinsippet og til prinsippet om føre-var. Høringsinstansene ble bedt om å gi tilbakemelding på om det er behov for å lovfeste forholdsmessighetsprinsippet direkte i produktkontrollloven. Barne- og familiedepartementet ga i høringsnotatet uttrykk for at føre-var-prinsippet antas å være dekket gjennom produktkontrollloven § 6, og at det ikke var nødvendig med en nærmere lovfesting av prinsippet.

På bakgrunn av høringsinstansenes synspunkter, ser Justisdepartementet ikke behov for å lovfeste forholdsmessighetsprinsippet i produktkontrollloven. Direktivets krav om at dette prinsippet skal gjelde ved myndighetsutøvelsen, følger i dag i norsk rett både av forpliktelsene etter EØS-avtalen og av ulovfestet forvaltningsrett.

I høringsnotatet ble det gitt uttrykk for at føre-var-prinsippet er tilstrekkelig synliggjort i lovens § 6. Departementet finner at det ikke er kommet frem noe under høringen som tilsier at det er behov for en endring på dette punktet.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Direktivet medfører forsterkede krav til markeds- overvåking og kontroll. Direktivets krav vil i hovedsak gjelde for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Totalt sett antas det at de endringene som foreslås vil innbære økt arbeidsbyrde for DSB tilsvarende om lag ett årsverk. For SFT antas det at endringene vil kunne gjennomføres innenfor gjeldende ressurser.

Samlet sett antas det at endringene vil innebære relativt små økonomiske og administrative konsekvenser for næringsaktørene.

5. SANKSJONER

Det følger av direktivet at medlemslandene skal påse at det fastsettes passende sanksjonsregler for overtredelse av de nasjonale bestemmelsene som gjennomfører direktivets regler. Lovens sanksjonsregler fremgår av § 12 om straffansvar. I tillegg har loven i § 13 regler om tvangsmulkt. Hovedregelen i straffebestemmelsen er at både forsettlig og uaktsom overtredelse av bestemmelsene i loven og forskrifter gitt med hjemmel i denne kan medføre straff. Etter § 13 gis myndighetene anledning til å ilegge tvangsmulkt for å fremtvinge oppfyllelse av vilkår, påbud og forbud gitt med hjemmel i loven.

De endringene som foreslås må i hovedsak anses som presiseringer og utvidelser av gjeldende krav. Departementet kan ikke se behovet for annen sanksjonering enn det som følger av gjeldende rett.

Av hensyn til en adekvat og konsekvent lovgivning, finner departementet det mest rimelig at skyldkravet for overtredelse av informasjonsplikten skal være grov uaktsomhet eller forsett.

6. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Anne Hellen Rui og Knut Storberget, fra Høyre, lederen Trond Helleland, Linda Cathrine Hofstad og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, viser til den fremlagte proposisjonen om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven), samt Europaparlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF om alminnelig produktsikkerhet.

Komiteen har merket seg at gjeldende produktkontrolllov er i samsvar med hovedtrekkene i di-

rektiv. Det er imidlertid nødvendig med visse lovendringer. Blant annet er det behov for en ny formålsbestemmelse, ny samsvarsbestemmelse og ny bestemmelse om produsenters opplysningsplikt.

Komiteen viser til at endringene vil sikre norske næringsaktører og forbrukere tilsvarende rammebetingelser og beskyttelse som i resten av EØS-området.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti noterer seg at gjeldende produktkontrolllov er i samsvar med hovedtrekkene i direktivet, men at det opprinnelige direktivet (92/59/EØF) som erstattes oppstiller nye bestemmelser som ikke anses fullt ut dekket av loven, noe som nødvendiggjør enkelte endringer. Spesielt gjelder dette en klarere definisjon av direktivets formål og virkeområde, en samsvarsbestemmelse og nye krav med hensyn til informasjon.

Disse medlemmer har merket seg de foreslåtte endringene, men viser til at mens endringsdirektivet omfatter sikring mot helseskadelige virkninger, omfatter produktkontrollloven både helseskade og miljøforstyrrelse. Disse medlemmer er derfor opptatt av at intensjonen i loven ikke svekkes, og at hensynet til miljøforstyrrelse ivaretas i forhold til alle sider av lovendringene.

Gjennomføringens virkeområde og hensyn som skal ivaretas

Komiteen har merket seg at mens endringsdirektivet ikke omfatter forbrukertjenester, foreslås endringene i produktkontrollloven også å gjelde disse. Komiteen støtter denne tilnærmingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at departementet går inn for å begrense de foreslåtte lovendringene til kun å omfatte forbrukerprodukter og forbrukertjenester. Bakgrunnen for dette er hensynet til fristen for gjennomføring av produktsikkerhetsdirektivet i norsk rett og hensynet til å sikre norske næringsaktører og forbrukere tilsvarende rammebetingelser og beskyttelse som i resten av EØS-området. Flertallet slutter seg til forslaget.

Flertallet viser til at produktsikkerhetsdirektivet har til formål å sikre at produkter som markedsføres er sikre. Det fremgår av definisjonen av hva som regnes som "sikre produkter" at direktivet skal ivareta menneskers helse og sikkerhet. Produktkontrollovens formål er å forebygge både helseskade og miljøforstyrrelse. Flertallet ønsker at produktkontrollovens formål skal videreføres så langt dette er praktisk mulig, jf. merknadene nedenfor til forslaget om informasjonsplikt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti noterer seg at endringene i loven gjennomfører Europaparlamentet og rådets direktiv om alminnelig produktsikkerhet i norsk lov som sikrer norske næringsaktører og forbrukere den samme sikkerhet ved bruk av produkter og tjenester, og tilsvarende rammebetingelser og beskyttelse, som i resten av EØS-området.

Endring av lovens navn

Komiteen viser til proposisjonen pkt. 3.2, og har ingen merknader.

Endring av lovens formålsbestemmelse mv.

Komiteen noterer seg at enkelte av høringsinstansene er opptatt av at lovens generelle form til en viss grad går tapt som følge av implementering av direktivet i loven, samt at uklarheter kan oppstå ved at loven skal ivareta både helse- og miljøhensyn, mens direktivet bare har til formål å forebygge helseskader. Komiteen registrerer at lovforslaget tar hensyn til disse innvendingene ved inndeling av de forskjellige formålene i loven i formålsbestemmelsen. På denne måten klargjøres hvilke formål de øvrige bestemmelsene skal ivareta.

Samsvarsvurdering

Komiteen viser til departementets forslag til kriterier for vurdering av sikkerheten av forbrukerprodukter og forbrukertjenester i ny produktkontrolllov § 3 b. Forslaget har vært kritisert fordi bestemmelsen ikke gjøres gjeldende for hele lovens anvendelsesområde.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil i den forbindelse minne om at bestemmelsen følger opp Rådets direktiv 2001/95/EF som kun regulerer produktenes helseskadelige aspekter – og ikke eventuelle miljøforstyrrelser. De standarder som forventes harmonisert med mandat fra EU-kommisjonen og EFTA på dette området vil derfor være utarbeidet med sikkerhet for liv og helse som formål. Videre vil harmoniserte standarder i henhold til produktsikkerhetsdirektivet ikke kunne gjøres gjeldende for helseskade utover direktivets definisjon av sikkert produkt.

Med dette som bakgrunn mener flertallet at det ikke er hensiktsmessig at § 3 b også omfatter miljøforstyrrelser. Det vises for øvrig til merknadene nedenfor til forslaget om informasjonsplikt.

Informasjonsplikt

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at departementet foreslår å lovfeste en informasjonsplikt for produsent og importør av produkter, og for eier eller leder av virksomhet som tilbyr forbrukertjenester i § 3 femte ledd. Bestemmelsen pålegger bestemte grupper å gi informasjon om et forbrukerprodukts og/eller en forbrukertjenestes sikkerhet. Informasjonsplikten omfatter ikke produktets/tjenestens eventuelle miljøforstyrrende virkning.

Flere høringsinstanser har påpekt at det er uheldig at informasjonsplikten ikke omfatter eventuelle miljøforstyrrende virkninger, og flertallet har merket seg dette. Flertallet har imidlertid også merket seg at årsaken til at informasjonsplikten ikke foreslås å omfatte miljøforstyrrende virkninger, er at dette reiser en rekke vanskelige spørsmål som må utredes nærmere.

Flertallet er kjent med at produktkontrollloven §§ 9 og 10 gir enhver rett til å få informasjon fra offentlige organ, næringsaktører og brukere om produkters risiko for helseskade og miljøforstyrrelse. Etter flertallets oppfatning ivaretar disse bestemmelsene forbrukernes behov for kunnskap et stykke på vei.

Flertallet mener imidlertid det vil være hensiktsmessig å supplere informasjonsretten med en informasjonsplikt også for miljøforstyrrelser, og ber departementet nærmere utrede hvordan dette kan implementeres i produktkontrollloven. Flertallet ber departementet komme tilbake til Stortinget med et forslag til lovbestemmelse snarest mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til informasjonsplikten som lovfester en plikt for tilvirker og importør av produkter, samt leder av en virksomhet som tilbyr forbrukertjeneste, til aktivt å informere brukere om risiko for eventuell helseskade produktet eller tjenesten kan medføre. Informasjonsplikten omfatter ikke lovens andre formål, nemlig å forebygge mot miljøforstyrrelse. En av høringsinstansene pekte på at dette kunne være uheldig ettersom det kan skape tolkningstvil i forhold til hva som gjelder ved informasjonsplikt om miljøforstyrrende virkninger, og videre at regelen kan gi inntrykk av en nedprioritering av plikten til å informere om miljøforstyrrende virkninger. Departementet viser til at gjennomføringsfristen i direktivet tilsier at en utredning av en aktiv informasjonsplikt ved miljøforstyrrelser må avventes.

I sine kommentarer til lovforslaget om lov om miljøinformasjon uttalte Miljøverndepartementet at "Mer aktive informasjonsplikter som gjør miljøinformasjon mer direkte tilgjengelig i de situasjonene der

forbrukere og andre gjør sine valg, bør være en målsetning ...". Disse medlemmer mener at denne målsetningen bør tilstrebes i lovendringene om informasjonsplikt i loven, og at dette kan knyttes til når meldeplikten utløses. Disse medlemmer viser til forslag om endringer i bestemmelsene om meldeplikten, hvor det vises til at uakseptabel risiko for virkning som nevnt i § 1 straks skal informeres til tilsynsmyndighetene. Disse medlemmer understreker at slik virkning inkluderer miljøforstyrrelse, og mener at slike tilfeller bør utløse aktiv informasjonsplikt om virkningen til forbrukere av produkter eller tjenester etter loven. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen utrede muligheten for at informasjonsplikten etter § 3 utvides til å også omfatte uakseptabel risiko for miljøskade.

7. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

I

I lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) gjøres følgende endringer:

§§ 1 til 3 skal lyde:

§ 1 Lovens formål

Denne lov har til formål å:

- forebygge at produkter og forbrukertjenester medfører helseskade, herunder sørge for at forbrukerprodukter og forbrukertjenester er sikre,*
- forebygge at produkter medfører miljøforstyrrelse, bl.a. i form av forstyrrelse av økosystemer, forurensning, avfall, støy og lignende,*
- forebygge miljøforstyrrelse ved å fremme effektiv bruk av energi i produkter.*

§ 2 Lovens saklige virkeområde

Denne lov kommer til anvendelse på *produksjon*, herunder utprøving, innførsel, omsetning, bruk og annen behandling av produkt og *forbrukertjenester*.

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at produkt eller forbrukertjeneste helt eller delvis skal være unntatt fra lovens virkeområde.

§ 2 a Definisjoner

Med produkt menes råvare, hjelpestoff, halvfabrikat og ferdig vare av ethvert slag.

Med forbruker menes en fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.

Med forbrukerprodukt menes ethvert produkt som er beregnet på forbrukere eller som med rimelighet kan forventes brukt av forbrukere.

Med sikkert forbrukerprodukt menes et forbrukerprodukt som med utgangspunkt i normale bruksvilkår eller bruksvilkår som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernenivå for menneskers helse og sikkerhet.

Med forbrukertjenester menes tjenester som tilbys fysiske personer hovedsakelig utenfor næringsvirksomhet.

Med sikker forbrukertjeneste menes en tjeneste som med utgangspunkt i normale vilkår for gjennomføring eller vilkår for gjennomføring som med rimelighet kan forventes, ikke medfører en uakseptabel risiko for helseskade, som ikke er i samsvar med et høyt vernenivå for menneskers helse og sikkerhet.

Med harmonisert standard menes europeisk standard som er utarbeidet i overensstemmelse med mandat fra EU-kommisjonen og EFTA, og som er offentliggjort i EF-tidende og i EØS-tillegget til disse.

§ 3 Aktsomhetsplikt m.v.

Den som produserer, innfører, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt som kan medføre virkning som nevnt i § 1, skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense slik virkning.

Den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester, eller utfører arbeid i slik virksomhet, skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge at forbrukertjenesten medfører helseskade. Mottaker av forbrukertjeneste skal vise aktsomhet ved benyttelse av tjenesten.

Den som produserer eller innfører produkt plikter å skaffe seg slik kunnskap som er nødvendig for å vurdere om det kan medføre virkning som nevnt i § 1.

Den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester, plikter å skaffe seg slik kunnskap som er nødvendig for å kunne vurdere faren for helseskade.

Personer som nevnt i tredje og fjerde ledd plikter å gi bruker av forbrukerprodukt og mottaker av en forbrukertjeneste tilstrekkelig og relevant informasjon slik at disse settes i stand til å vurdere sikkerheten ved disse og eventuelt sikre seg mot fare, med mindre dette klart fremgår uten slik informasjon. Informasjonen skal være tydelig, lett tilgjengelig og tilpasset brukerens og mottakerens behov. Slike opplysninger medfører ikke fritak fra lovens øvrige krav.

Denne paragraf gjelder ikke for et produkts energieffektivitet.

Ny § 3 b skal lyde:

§ 3 b Kriterier for vurdering av sikkerheten ved forbrukerprodukter og forbrukertjenester

Dersom annet ikke følger av fjerde ledd, skal forbrukerprodukter anses å være sikre, jf. § 2 a fjerde ledd, når de er i overensstemmelse med nasjonal standard som oppfyller kravene i harmonisert standard.

Dersom harmonisert standard som nevnt i første ledd ikke foreligger, eller der denne ikke er dekkende for det aktuelle produkt, skal produktets sikkerhet vurderes ved særlig å ta hensyn til:

- Nasjonale standarder som ikke er nevnt i første ledd.
- Kommisjonsrekommandasjoner som angir retningslinjer for produktsikkerhetsvurderingen.
- Regler for god praksis for produktsikkerhet som gjelder på det aktuelle området.
- Det gjeldende tekniske utviklingsnivå.
- Det sikkerhetsnivå som med rimelighet kan forventes av brukeren.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved vurdering av om forbrukertjenester anses å være sikre, jf. § 2 a sjette ledd.

Bestemmelsene i denne paragraf er ikke til hinder for at det fattes vedtak etter §§ 4, 6 og 6 a i tilfeller der det viser seg at forbrukerproduktet eller forbrukertjenesten, til tross for overensstemmelse med kriteriene oppstilt i første og annet ledd, ikke er sikre.

§ 4 første ledd skal lyde:

Når det finnes påkrevet for å forebygge at produkt medfører virkning som nevnt i § 1, kan Kongen treffe vedtak om:

- produksjon, innførsel, omsetning, merking, bruk og annen behandling av produkt,
- retur- og panteordninger, gjenvinning og avfallsbehandling m.v. av produkt,
- hvordan produkt skal være innrettet eller sammensatt, og maksimalgrenser for støy og utslipp av forurensende stoffer fra produkt,
- at produkt ikke kan produseres, innføres eller omsettes uten godkjenning,
- forbud mot produksjon, innførsel, omsetning og bruk av produkt.

§ 4 a første ledd bokstav b) skal lyde:

- produksjon og omsetning av produkt;

§ 5 annet og tredje ledd skal lyde:

Kongen kan kreve at den som *produserer* eller innfører produkt fremlegger representativ prøve av produktet eller iverksetter undersøkelser som finnes nødvendig for å vurdere et produkts egenskaper og virkninger. Kostnadene ved undersøkelser som nevnt i første punktum bæres av vedkommende *produsent* eller importør, med mindre Kongen bestemmer at kostnadene helt eller delvis skal dekkes av det offentlige.

Kongen kan selv iverksette slike undersøkelser, og kan når det finnes rimelig pålegge *produsent* eller importør å bære kostnadene ved undersøkelsen. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a *Oppbevaring av dokumenter for sporing av forbrukerprodukter*

Enhver som distribuerer forbrukerprodukter skal ha tilgjengelig opplysninger som er nødvendig for å kunne spesifisere og spore produktenes opprinnelse. Opplysningene skal holdes tilgjengelig for kontroll i 5 år fra utgangen av det året de mottas.

§ 6 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan når særlige grunner foreligger nedlegge midlertidig forbud mot *produksjon*, innførsel, omsetning, bruk eller annen behandling av produkt, eller mot å tilby forbrukertjeneste, inntil tilstrekkelige opplysninger er fremlagt i overensstemmelse med § 5.

§ 6 a annet ledd skal lyde:

Vedtak kan gå ut på at det gis pålegg til den som *produserer*, innfører, bearbeider, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt om å treffe tiltak, alene eller i samarbeid, for å redusere risikoen ved produktet, herunder:

- a) Offentliggjøre advarselsinformasjon e.l. til distributør eller brukere av produktet.
- b) Tilbakekalle produktet fra brukere eller distributører.
- c) Uskadeliggjøre produktet.

§ 6 a fjerde ledd første punktum skal lyde:

Det kan videre treffes vedtak om forbud mot eksport av produkter og *forbrukertjenester* som utgjør en uakseptabel risiko som nevnt i første ledd.

§ 6 b skal lyde:

§ 6 b Meldeplikt

Produsent, importør eller distributør som *vet eller burde vite* at produkt vedkommende *har gjort tilgjengelig for bruker* utgjør en *uakseptabel* risiko for *virking* som nevnt i § 1, skal straks informere *tilsynsmyndighetene* om dette.

Ved melding av forbrukerprodukter som ikke er sikre, skal informasjonen til tilsynsmyndighetene også inneholde opplysninger om de tiltak som er iverksatt for å forhindre at produktet medfører en uakseptabel risiko for forbruker.

Kongen kan gi nærmere regler om krav til meldeplikten og om når det kan gjøres unntak fra denne.

Meldeplikten etter første og annet ledd gjelder tilsvarende for den som eier eller leder virksomhet som tilbyr forbrukertjenester og som vet eller burde vite at denne utgjør en uakseptabel risiko for helse-skade.

Tittel på § 10 skal lyde:

§ 10 Rett til informasjon om produkter fra *produsent*, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produkt

§ 10 første ledd bokstav e) skal lyde:

e) hvem som er *produsent* eller importør av produktet.

§ 10 annet ledd skal lyde:

Informasjon etter første ledd kan kreves fra *produsent*, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produktet.

§ 10 sjuende ledd skal lyde:

Produsent, importør, bearbeider og omsetter av produkter skal gi informasjon som omfattes av denne paragrafen, til etterfølgende salgsledd.

II

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen fastsetter.

Oslo, i justiskomiteen, den 15. mars 2005

Trond Helleland
leder

Inga Marte Thorkildsen
ordfører